

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 54

Olsztyn, Wtorek 5 marca 1946 r.

Rok II

Niechaj naród hiszpański sam obali reżim gen. Franco

Lagodna nota Anglii, Ameryki i Francji

London, 5.2 (PAP). Została tu opublikowana rezolucja, powzięta przez Francję, Anglię i Amerykę w sprawie Hiszpanii.

Rezolucja apeluje do patriotyzmu narodu hiszpańskiego, aby sam pozbył się reżimu gen. Franco i Falangi, ponieważ mocarstwa nie będą ingerować w wewnętrzne sprawy Hiszpanii.

Mocarstwa są zdania, że zmiana reżimu i powołanie nowego rządu, który przeprowadzi swobodne wybory, winny się odbyć bez rozlewu krwi. Dopóki zmiana reżimu nie zostanie dokonana, naród hiszpański nie może liczyć na inne traktowanie go w stosunkach międzynarodowych.

Paryż, 5.3 (PAP). Rząd francuski proponuje, aby sprawę zerwania stosunków dyplomatycznych z gen. Francisco przekazać Radzie Bezpieczeństwa, co ma być uczynione za pośrednictwem ambasady angielskiej.

London, 5.3. (obsł. wł.). Prasa hiszpańska przyjęła deklarację 3 mocarstw naogół spokojnie, natomiast opinia angielska jest wyraźnie zdziwiona i zaniepokojona łagodnym to-

nem deklaracji. Uważa się, że to zachęci gen. Franco do bardziej upartego trzymania się przy rządzie.

Odesłać gen. Franco do Norymbergi

Oslo, 5.3 (PAP). Studenci uniwersytetu norweskiego udali się pochodem z gmachu uniwersytetu do budynku parlamentu w Oslo, aby zażądać zerwania stosunków z rządem gen. Franco.

Studenci nieśli transparenty, na których widniały napisy: «Odesłać Franco do Norymbergi» i «Precz z Franco».

Delegacja, złożona z przedstawicieli wszystkich partii politycznych, wręczyła przewodniczącemu parlamentu, Natvig Pedersenowi pismo, wzywające do natychmiastowego zerwania stosunków z rządem gen. Franco i przeprowadzenia tej akcji za pośrednictwem ONZ.

Nowe krwawe rozruchy w Egipcie

w dniu żałoby po poprzednio poległych demonstrantach

London, 5.3 (PAP). Komitet studentów i robotników egipskich ogłosił poniedziałek dn. 4 marca dniem żałoby narodowej po zabitych w czasie ostatnich demonstracji.

Komitet żąda natychmiastowej ewakuacji wojsk brytyjskich z Egiptu.

London, 5.3 (PAP). W związku z ogłoszonym dniem żałoby po ofiarach, poległych w ostatnich rozru-

chach, doszło do nowych demonstracji, które w Aleksandrii doprowadziły do strzelaniny. W wyniku czego było 17 zabitych i około 300 rannych.

Ewakuacja obcych wojsk z Syrii

London, 5.3 (PAP). Rządy angielski i francuski uzgodniły plan wycofania wojsk z Syrii. Ewakuacja rozpocznie się w dniu 18 bm. i zakończona zostanie 30 kwietnia.

Sprawa wycofania wojsk z Libanu nie została dotąd załatwiona.

Mannerheim rezygnuje

Helsinki, 5.3 (PAP). Na ostatnim posiedzeniu parlamentu fińskiego złożył rezygnację marszałek Mannerheim. Powodem ustąpienia Mannerheima jest zły stan zdrowia, marszałek liczy bowiem 79 lat.

Następcą jego zostanie prawdopodobnie premier Paasikivi.

Kolejarze za blokiem wyborczym

Wielki wiec ZZK w Olsztynie

W dniu 2 bm. w Olsztynie Związek Zawodowy Kolejarzy zorganizował wiec w sprawie utworzenia bloku wyborczego.

Referat o sytuacji politycznej w kraju wygłosił ob. Gumieński, uzasadniając konieczność utworzenia bloku wyborczego, oraz określając stanowisko PSL wobec bloku, jako sprzeczne z interesem narodu, bowiem olbrzymie zadania, które w tej chwili ma do spełnienia naród polski, wymagają zjednoczenia wszystkich sił narodu do ich realizacji.

PSL rozbija tę jedność, idąc na rękę reakcji, i tych wszystkich, którzy strzelają zza węgla do działaczy demokratycznych, którzy chcą z powrotem w Polsce wprowadzić panowanie karteli i trustów.

Premier perski u Stalina

Moskwa, 5.3 (PAP). Generalissimus Stalin przyjął w obecności komisarza Mołotowa premiera perskiego Sultaneh, a.

Przed proba bomby atomowej

Waszyngton, 5.3 (PAP). Urzędowo ogłoszono tu o zakończeniu przygotowań do prób bomby atomowej, przy pomocy której na Pacyfiku będą niszczone okręty b. floty niemieckiej.

Nie wolno mówić o bombie atomowej

London, 5.3 (obsł. wł.). W Londynie został aresztowany docent jednego z uniwersytetów, dr. May, specjalista do badan nad energią atomową.

Aresztowanie dr. Maya nastąpiło po wygłoszonym przez niego odczycie.

Czy Niemcy otrzymają własny rząd

Paryż, 5.3 (PAP). Rząd francuski zgodził się z projektem 3 mocarstw w sprawie powołania władz centralnych dla Niemiec.

Francja jednak zachowuje swe poprzednie stanowisko w sprawie zagłębia Ruhry, które winno być przedtem załatwione.

A jednak wybory greckie w marcu

Ateny, 5.3 (PAP). Premier grecki Sofulis oświadczył, że wybory w Grecji odbędą się wbrew naciśkowi partji lewicowych w dniu 31 marca.

Zdaniem tych partji rząd postępuje w myśl instrukcji ambasady angielskiej, nie zaś zgodnie z wolą narodu.

Niema podstaw do dalszej dyskusji

Po odpowiedzi NKW PSL w sprawie bloku wyborczego

Redaktor polityczny API podaje:

W obecnej sytuacji nic nie przemawia za tym, aby rozmowy w sprawie bloku wyborczego z PSL miały być wznowione. Wbrew twierdzeniu wicepremiera Mikołajczyka, że uważa swoją odpowiedź za «podstawę do dalszych rozmów na temat taktyki wyborczej» — kierownictwo partii robotniczych nie widzą w odpowiedzi NKW PSL podstaw do dyskusji tym bardziej, że odpowiedź ta stanowi nawrót grupy ludowców „londyńskich” do pozycji sprzed lutego 1945 r.

Wobec tego, że stanowisko tej grupy wówczas jak i dzisiaj jest po-niekąd echem rozgrywek między mocarstwami w sprawach nie polskich,

nie należy przypuszczać, aby kierownictwo PSL w obecnej sytuacji międzynarodowej zdobyło się na zrewidowanie swojej pozycji.

CKW PPS zatwierdził dnia 2 marca tekst odpowiedzi łącznej z CK PPR na kontrpropozycje PSL. Całość dokumentów, odnoszących się do pertraktacji w sprawie bloku wyborczego będzie podane w najbliższych dniach do publicznej wiadomości.

Ostatnie uchwały CKW PPS, jako też postawa wszystkich stronnictw demokratycznych, przekreślają nadzieje pewnych kół w kierownictwie PSL na znalezienie sojuszników i rozłupanie obozu demokratycznego. Stąd już jawne przesuwanie się prasy PSL-owej na pozycje Chienopiasta. Należy przywidywać, że ten jawny zwrot na prawo stworzy dla kierownictwa PSL szereg komplikacji ze strony bardziej radykalnych elementów w tonie tego stronnictwa.

Coraz częstsze powtarzanie przez propagandę PSL zapewnien o posiadaniu większości na wsi i w miasteczkach, oraz przybieranie postawy cierpiętniczej świadczy raczej o wielkim zdenerwowaniu. Natomiast na główne argumenty ze strony premiera Osóbki-Morawskiego i wicepremiera Gomułki dotąd odpowiedzi nie ma.

Haile-Selassi prosi o pomoc

London, 5.3 (PAP). Cesarz Abisynii Haile-Selassi stara się o pomoc zagranicy dla odbudowania zniszczeń wojennych.

Układ handlowy polsko-szwajcarski

London, 5.3. (obsł. wł.). Toczące się rokowania między Polską i Szwajcarią doprowadziły do podpisania układu handlowego.

Budujemy Polskę nie na lat 20, ale na wieki całe

Przemówienie premiera Osóbki-Morawskiego w Warszawie

Na zebraniu aktywu PPS i DPR w Warszawie premier Osóbka-Morawski wygłosił dłuższe przemówienie, poświęcone sytuacji politycznej, z którego zamieszczamy wyjątki:

„Wchodzimy w nowy etap stosunków politycznych w kraju — rozpoczyna mówca.

Zaczelimy odbudowę naszego państwa bez pieniędzy, bez zorganizowanego aparatu państwowego, bez żywności, bez surowców, biorąc przy tym wydatny udział w wojnie z Niemcami.

Osiągnięcia demokracji

W trudnych warunkach partie demokratyczne zbudowały sojusz ze Związkiem Radzieckim i wkroczyły na drogę przyjaźni ze wszystkimi narodami słowiańskimi które zrozumiały, że dla utrwalenia ich niepodległości potrzebny jest blok narodów słowiańskich, aby nie dopuścić do nowej agresji niemieckiej.

Drugie ważne osiągnięcie, to uzyskanie naszych granic zachodnich.

Tercie osiągnięcie, to nawiązanie w stosunkowo krótkim czasie nie tylko szerokich stosunków politycznych, ale i gospodarczych z całym szeregiem krajów.

Mówca wylicza dalsze zdobycze i osiągnięcia. Do nich należy: reforma rolna, nacjonalizacja przemysłu, szybkie odbudowanie go z gruzów i uruchomienie, budowa aparatu państwowego.

„Dalszy wielki sukces, to nie dopuszczenie w Polsce do inflacji. Zbliżyliśmy się do tego ideału, który nazywa się równowagą budżetową, który utrwala naszą walutę i przekreśla inflację“.

Opozycja czy reakcja?

Omówiwszy osiągnięcia bloku demokratycznego, premier przechodzi do polemiki z oponentami politycznymi.

Premier stwierdza, że przeciwnicy polityczni mają inne koncepcje polityczne, przede wszystkim w sprawie stosunku do Związku Radzieckiego.

„Reakcja wieje nienawiścią do Zw. Radzieckiego, a my chcemy przyjaźni ze Związkiem Radzieckim. Kto odnosi się nieprzyjaźnie, a choćby nawet obojętnie do tej sprawy, ten nie rozumie naszych żywotnych interesów państwowych i narodowych.“

Różnice były i są i w sprawie konstytucji.

„Trzecia różnica dotyczy poglądu na demokrację. Mówi się, że KRN nie jest parlamentem demokratycznym, bo nie została wybrana w wolnych wyborach. Stwierdzić trzeba, że w obecnych warunkach jest to najbardziej demokratyczne przedstawicielstwo narodu, jakie sobie można wyobrazić“.

O jedność narodową

„Zdawaliśmy sobie sprawę z tego, że gdy chodzi o odbudowę państwa, to nie czas na rozgrywki partyjne, lecz jest czas i miejsce dla wszystkich uczciwych Polaków, aby zabrali się do pracy.

Chłop chce porozumienia i współpracy z całym obozem demokratycznym, chce spokoju w kraju, a nie walk bratobójczych.

Zapora do stworzenia bloku wyborczego, do stworzenia pełnej jedności robotniczo-chłopskiej, jest

przede wszystkim ta stosunkowo wąska grupa działaczy, która się skupiała koło delegatury „rządu“ londyńskiego“.

Polityczny nacisk

Premier przechodzi do omówienia zadan, jakie obecnie są do rozwiązania i wymienia w pierwszym rzędzie aprowizację kraju. Mówca uważa, że jest wiele przesady w tym krzyku o głodzie na świecie, że tu chodzi również o polityczny nacisk, że to jest nowa bomba atomowa, którą się chce straszyć demokrację. „Zdaje się — podnosi mówca — że niektórym naszym przeciwnikom za granicą zbyt zależy na wyborach. Jeżeli im tak bardzo na tym zależy, to lepiej, żeby nam nie ograniczali pomocy z UNRRA“.

Nasza droga

Mówca sądzi, że każdy dzień, każdy miesiąc naszej pracy utrwała naszą pozycję.

Droga, którą idzie obóz demokratyczny, prowadzi poprzez Krajową Radę Narodową, poprzez PKWN i Rząd Tymczasowy.

Drogi tej — oświadcza mówca — wstydzicie się nie potrzebujemy i tą drogą będziemy dalej iść do celu. Znajdowaliśmy się w znacznie trudniejszych warunkach ekonomicznych i politycznych — i wytrwaliśmy. Pokonałszy opozycję reakcyjną wtedy, pokonamy ją i obecnie.

Mówca stwierdza, że najważniej-

Go mowi zagranicą

Blok wyborezy w Polsce

Opinia parlamentarzystów angielskich

Redaktor polityczny londyńskiego „News Chronicle“ zamieszcza sprawozdanie brytyjskiej komisji parlamentarnej, która powróciła z Polski.

Skroty telegraficzne

Buenos Aires, 5.3. W Argentynie wybuchł siraż w przemyśle mięsny, który stanie się przyczyną zmarnowania dużych ilości mięsa.

Waszyngton, 5.3. — Zakupy UNRRA dla Europy przekroczyły już sumę 100 milionów dolarów.

Moskwa, 5.3. W Berlinie odbył się pierwszy od roku 1933 międzynarodowy kongres komunistów. Obecnych było na kongresie 500 delegatów.

Praga, 5.3. Wczoraj nastąpiło otwarcie nowej linii lotniczej Praga — Strasburg — Paryż.

Parowozy UNRRA przybyły do Polski

W Katowicach odbyła się uroczystość przejęcia pierwszych 9 parowozów UNRRA.

Parowozy te przybyły z Belgii razem z innymi parowozami w liczbie 75, które przewiozły 2400 wagonów różnych towarów dla Polski.

Parowozy, pochodzące z demobilu amerykańskiego oddane zostały władzom kolejowym w dwuletnią bezpłatną dzierżawę. Po tym okresie Polska będzie mogła nabyć je na własność.

szym zagadnieniem jest utrzymanie władzy politycznej w rękach świata pracy.

Budujemy Polskę

„Jest to konieczne, aby zbudować Polskę nie na 20 lat, ale na wieki całe. Tylko demokracja może taką Polskę odtudować z ruin i może być gwarantką zdrowej, słusznej polityki i utrwalenia niepodległości. Dlatego też nawet bez PSL, czy bez Partii Pracy te cztery stronnictwa demokratyczne, które w najcięższym okresie lubelskim budowały nową Polskę, muszą zdobyć większość i zdobyć ją, jeśli mówić będą wszystkim chłopom, robotnikom i pracownikom o tych kanonach, od których nie można odstąpić, żeby wywyższyć Polskę i utrwalić niepodległość i demokrację“.

He kupcom wolno zarabiać

Podkomisja cennikowa komisji aprowizacyjnej w Krakowie ustaliła dla kupiectwa maksymalną skalę zarobkową przy sprzedaży maki i innych przetworów zbożowych.

Dopuszczalna wysokość zysku brutto przy tych artykułach wynosi 20 procent od ceny zakupu, którą należy udowodnić posiadaniem faktury na nabyty towar. Odnośnie zaś artykułów, nabytych bez faktur, należy wykazać się kwitem kasowym, zawierającym podpis nabywcy i świadków transakcji. (PAP)

Przegląd prasy

W obronie demokracji

Dni reżimu Franco w Hiszpanii są policzone. Niedobitki faszyzmu, które na półwyspie iberyjskim znalazły schronienie i troskliwą opiekę napawają cały świat niepokojem i oburzeniem.

Wyraźne i jasne stanowisko zajął wobec sytuacji w Hiszpanii Rząd Polski — pisze „Kurier Codzienny“.

„W tej samej sprawie Rząd Jedności Narodowej powziął uchwałę, w której oświadcza, że stan jaki się wytworzył w Hiszpanii obraża narody, które, kosztem niezliczonych ofiar, zatriumfowały w walce z faszyzmem, czyniąc z reżimu gen. Franco ognisko wicherzeń, zagrażających pokojowi. To też — mówi dalej deklaracja — w myśli uchwał, powziętych na Konferencji Poczdamskiej, rząd polski apeluje do wszystkich rządów państw demokratycznych, aby podjęły kroki, zmierzające do przywrócenia w Hiszpanii republiki demokratycznej.

Rząd nasz dał słuszny wyraz przez świadectwo, że dla demokracji wszechświatowej nie może być rzeczą obojętną istnienie twierdzy faszyzmu, gdzie dziś jeszcze gwałci się podstawowe demokracji zasady“.

S/S „Puck“ i „Lwów“

zostaną wydobyte z dna morza

Podczas inwazji alianckiej na Włochy we wrześniu 1943 r., zostały zatopione w porcie Bari dwa polskie parowce: S/S „Puck“ o pojemności 1.055 BRT, oraz S/S „Lwów“ 1.406 BRT.

Obecnie przeprowadza się badanie co do możliwości podniesienia tych wraków i ewentualnego ich wyremontowania. Jedno z włoskich przedsiębiorstw ratowniczych zaoferowało już swe usługi w celu wydobycia tych statków.

Gospodarka motoryzacyjna w Polsce na nowym torze

Na podstawie ostatnich dekrétów, całokształtem motoryzacji kraju zamiast dawnego PUS-u zajmie się Ministerstwo Komunikacji, przy którym utworzony został „Centralny Zarząd Motoryzacji“. Urząd ten obejmie całą gospodarkę samochodową w kraju.

Przedsiębiorstwo p. n. „Państwowa Komunikacja Samochodowa“ będzie w dalszym ciągu kierować ruchem pojazdów mechanicznych dla użytku publicznego. Generalnym remontem samochodów, a w przyszłości rodzimą produkcją aut, zajmą się „Państwowe Zakłady i Warsztaty Samochodowe“.

Bandyci NSZ szkoleni przez Niemców

Proces 23 dobiega końca

Proces przeciw bandzie NSZ w Warszawie dobiega końca. Na wniosek obrony lekarze biegli badali pozostałość szefa PAS-u, który przy badaniu symulował umysłowo chorego.

Sąd, po krótkiej naradzie uznał że Luszczyński jest w pełni odpowiedzialny za swoje zbrodnie.

Wśród ujawnionych dokumentów odczytano niezwykle charakterystyczne zeznania schwytych członków bandy NSZ z grupy „Bohuna“. Dywersanci ci pod koniec 1944 roku

zostali przeszkoleni przez Niemców w specjalnej „szkole“ pod Pragę Czeską. Obok członków NSZ było tam wielu ukraińskich faszystów. Przeszli oni wszyscy specjalne kursa dla spadochroniarzy i radiotelegrafistów, a następnie zostali spuszczeni z samolotów niemieckich za linie frontowe.

W bieżącym tygodniu zeznawać będzie jeden z najbardziej krwawych szefów PAS-u, „Jar“, prowadzony specjalnie samolotem z więzienia krakowskiego. (SAP).

D Z I E Ń
OLSZTYNAStan naszego rolnictwa w cyfrach
Ze sprawozdania wojewody na plenum WRN

Repatrianci jada

W dniu wczorajszym przybył do Olsztyna pierwszy transport repatriantów z Rygi (LotSKR), w składzie 53 wagonów, przyjechało 856 osób. Nadszedł również transport z Wilenszczyzny (Mołodeczno), którym przybyło 431 osób, oraz 128 szt. żywego inwentarza.

Ostatnio przybył do Olsztyna transport repatriantów z Grodna w składzie 48 wagonów.

Transportem tym przyjechało 182 osoby, które przywiozły ze sobą 22 koni, 48 krów, 41 świń i 60 owiec.

Pozyteczna inicjatywa

W ub. sobotę rozpoczął się cykl wykładów dla pracowników Urzędu Wojewódzkiego, obejmujący w zarysie całościowo wiedzę o Warmii i Mazurach.

Tematem pierwszego wykładu była geografia terenu.

Wykłady odbywać się będą w każdą sobotę o godz. 13 w sali konferencyjnej Urzędu, II piętro.

Dzis „Sledz”
akademicki

Dzis o godz. 19 odbędzie się w sali gimnazjum Męskiego przy ul. Mickiewicza 6 tradycyjny „Sledzik”, urządzony wspólnie przez artystów Teatru im. St. Jaracza i słuchaczy Wyższej Szkoły Prawno-Ekonomicznej.

Dochód przeznaczony na „Bratniak”, Tradycyjna atmosfera zabaw studenckich, oraz udział ulubieńców teatralnej publiczności olsztyńskiej — niewątpliwie zapewnią „Sledzikowi” zasłużone powodzenie.

Dzis wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 18 30 „Cały dzień bez kłamstwa”. Ceny niższe.

Kino „Polonia”

Film prod. angl. „Srebrna flota”.

Kino „Mazur”

Film prod. rad. „Skrzydlaty dorożkarz”.

W sprawozdaniu swoim z działalności Urzędu Wojewódzkiego, wygłoszonym na ostatnim plenarnym posiedzeniu WRN w Olsztynie, wojewoda dr. Z. Robel omówił w dalszym ciągu (pierwszą część sprawozdania zamieściliśmy w numerze niedzielnym) zagadnienie rolnicze.

Przeprowadzenie omłotów — mówił wojewoda — przerzucono na całą ludność rolniczą, co dało już w pierwszych dniach lutego pomyślne wyniki: 1.200 ton zboża w magazynach i dużą ilość zboża na punktach zsyłu.

Wpływy zboża do magazynów „Społem” i innych wyniosły 10.086,4 ton.

Stan pogłowia zwierząt w naszym województwie na 1 stycznia r. b. wynosił: koni — 9.818, krów — 11.172, owiec — 3.114, kóz 635 i drobiu — 20.692 szt.

Stan zdrowotny

Niedostateczne środki żywności, brak lekarzy i środków lekarskich sprzyjają szerzeniu się chorób zakaźnych,

W wielkich rozmiarach panuje tyfus brzuszny, świerz i choroby weneryczne. W Bartoszewicach zauważono nadto wypadki tyfusu plamistego, Skierowano tam natychmiast kolumny dezynfekcyjne i urządzono izolatoria.

W walce ze świerzem i wszawicą współdziałają również szpitale i ambulatoria. Rozdaje się za darmo znaczne ilości maści.

Na cele zdrowotne wydano w

grudniu i styczniu z kredytów Ministerstwa Zdrowia ponad 5 mil. zł., na walkę z chorobami wenerycznymi blisko pół mil. zł.

W całym województwie jest 22 szpitale o 1350 łóżkach, 60 lekarzy łącznie z lekarzami kolejowymi, 13 felczyków, 119 położnych, 52 pielęgniarek. W styczniu i lutym uruchomiono 4 nowe apteki: w Reszlu, Hawie, Mikołajkach i Białej. Ogólna liczba aptek wynosi 22.

Epidemie wśród zwierząt

Lekarzy weterynarii mamy we wszystkich powiatach, ogółem 23 i 6 dezynfektorów.

Pryszczycyca jest już opanowana,

Związki Zawodowe łączą świat pracy

W Biskupcu powołano Pow. Komisję Z.Z.

W dniu 27 ub. m. w Biskupcu została powołana do życia Powiatowa Komisja Zw. Zawodowych. Na terenie powiatu istnieją już następujące Zw. Zawodowe: spółdzielców, metalowców, kolejarzy, skarbowców, pocztowców, samorządowców, pracowników państwowych i nauczycielstwa.

W wyniku wyborów Zarząd Komisji ukonstytuował się następująco: przewodniczący ob. Staniszewski, zastępca ob. Banaszewski, skarbnik ob. Smiałowski i sekretarz ob. Rikus. Ponadto w skład Zarządu weszli delegaci pozostałych Zw. Zaw. Wybrano komisję

natomiast b. rozpowszechniony jest świerz wśród koni i owiec, tak dalece, że prawie wszystkie konie są zarażone tą chorobą.

W celu zwalczania świerzbu zorganizowano dotąd 10 komór gazowych, a w trakcie uruchomienia jest 12. Zakupiono szczepionkę Muronowa i surowicę przeciw różycową z tym, aby w połowie marca przystąpić do szczepień przede wszystkim w majątkach państwowych.

W miesiącach wiosennych i letnich projektuje się przeprowadzenie tuberkulinizacji całego pogłowia bydła rogatego w województwie.

Dokończenie sprawozdania wojewody zamieścimy jutro.

kwalifikacyjną, omówiono szereg spraw i bolączek zawodowych.

Powołanie do życia Pow. Komisji Zw. Zaw. jest jeszcze jednym dowodem na dojrzałość obywatelską i zrozumienia przez świat pracy konieczności istnienia zrzeszeń zawodowych.

Akcja pomocy dla młodzieży szkolnej

Z okazji imienin dyrektora Okręgu Poczty i Telegrafów w Olsztynie, ob. mgr. Kazimierza Kotowskiego, pracownicy zarządu Dyrekcji zebrali wśród siebie sumę 2875 zł, przeznaczając ją na akcję pomocy młodzieży szkolnej, dla dziatwy szkoły w Kazimierzowie (Patrichen).

Suma powyższa, złożona w redakcji „Wiad. Maz.”, jest traktowana jako zaczątek funduszu pomocy młodzieży szkolnej im. Kazimierza Kotowskiego.

„Sroda” muzyczna

Jutro o godz. 19 w lokalu Tow. Muzycznego (Nowowiejskiego 10) odbędzie się koncert solistów, w którym wezmą udział Józef Dmytrow — tenor, Mieczysław Worotynski — bas, Mirosław Dąbrowski — fortepian.

W programie muzyka polska.

Samolotem do Warszawy i Gdanska

Projekty na najbliższą przyszłość

Uruchomienie komunikacji lotniczej z Warszawą w sytuacji, gdy Olsztyn nie ma połączenia telefonicznego ze stolicą, a depeze nadchodzą ze znacznym opóźnieniem — jest zagadnieniem niezwykle ważnym.

Z uzyskanych informacji wynika, że w najbliższej przyszłości przewidziane jest uruchomienie komunikacji lotniczej, co nastąpi po usunięciu najważniejszej przeszkody — braku przydziału benzyny lotniczej.

Są również trudności w lądowaniu posiadanych obecnie przez LOT samolotów typu „Douglas”, gdyż lotnisko tutejsze jest IV klasy i nie odpowiada nieodzownym warunkom technicznym. Na naszym lotnisku mogą lądować tylko samoloty typu „Szapka” na 10 osób i te właśnie są przewidziane w planie uruchomienia komunikacji lotniczej Olsztyna z Warszawą i Gdanską. (B)

ZAPUSTY NA WARMII

Z zapustami na Warmii wiążą się pewne zwyczaje ludowe, pochodzące z bardzo dawnych czasów. Tylko oniś miano podobno obchodzić zapusty weselej, huczniej.

Starzy opowiadają, że za ich czasów w niedzielę zapustną odbywały się po karczmach tańce. Różniły się one oczywiście bardzo od dzisiejszych modnych zabaw tanecznych.

Później, gdy wśród młodzieży żeńskiej wytworzyło się przeświadczenie, że do karczmy chodzić nie wypada, tańce zapustne ustaly. Nie zaprzestali jednak zwiedzania karczmy karczmarze i parobcy, którzy w dniach tych więcej, niż kiedykolwiek, folgowali sobie żądzy zwilżenia gardła.

W ostatnich czasach i to zanikło, a karczmy odwiedza w dniu zapustnym raczej dziad, żebrak. Tyle o karczmych zapustach poza domem.

A w domu? W domu zjadano pączki, rodzaj ciastek, wypiekanych

na patelni. Pieczono je prawie wszędzie na oleju siemiennym, uważając, że pączki upieczone na tym tłuszczu są najsmaczniejsze. Oleju tego było podostatkiem, gdyż niemal każdy rolnik warmijski uprawiał len, wybijając z siemienia w olejarniach ten smaczny olej.

Od zwykłych piekarskich pączków różnią się tradycyjne pączki warmińskie przede wszystkim kształtem. Tamte były okrągłe, te zaś płaskie, podobne do placków, tylko grubsze. Ten rodzaj pieczywa spotyka się tylko na Warmii.

Nadzwyczajnej roboty przy pieczeniu pączków nie było, więc kobiety się nie „gdzily”, jak np. w wigilię Bożego Narodzenia. Zwykle około czwartej godziny po południu zabierano się do pieczenia. Robota nie trwała długo. Gotowe pączki niesiono do ciepłego lub do zimnego pokoju, zależnie od tego, na jakim

tłuszczu były pieczone.

„Zapustowanie”, czyli jedzenie pączków, odbywało się około godziny 7 wieczorem. Każdy mógł się najeść do syta, bo to należało do wieczery zapustnej. Tak było w niedzielę zapustną, poniedziałek i wtorek.

Jeżeli z pierwszych dwu dni pozostawały jakieś resztki, jedzono je nazajutrz na śniadanie. We wtorek zapustny starano się jednak talerze wypróżnić dokładnie, bo w dniu następnym, tj. w słońce środę, nie wolno było jeść potraw, pieczonych na tłuszczu.

Poza jedzeniem pączków młodzież tańczyła w większych izbach przeważnie przy grze na harmonijce ręcznej, popijając piwo, a nawet „gorzolkę”. O karcmarzach, których przed wojną na Warmii było dużo, wypada nadmienić, że wielu z nich w dni zapustne grało późno w noc, chcąc się „lucieszyć”, gdyż potem odmawiali sobie tej przyjemności przez cały W. Post — uważając to sobie za pokutę.

Dla uzupełnienia tego obrazu wspomnieć należy jeszcze o dziadach zbierających jałmużnę. Zjawiali się oni w czasie zapustnym licznie. Znany był ludności zachodniej Warmii dziad, który twierdził, że chodzi po „gieldzie”. Skąd on ten wyraz, nieznanym zresztą na Warmii zaczerpnął, nie wiadomo, jak nie wiadomo również, skąd on sam pochodził.

Inny znów, wchodząc do pokoju, zwykł był mówić: „Może mi pani do cokolziek”. Nazwiska dziada nie znano, więc, aby go odróżnić od innych, nazwano go „Cokolziekiem”. O innych znów opowiadają, że:

Lusiod za piec i zażywoł,
A na dzieci rogiem kiwoł:
Dzieci! Dzieci! chwolta Boga,
Ze wyżyjem z tego roga!

Dzis, z braku maki i własnego oleju, a głównie gotówki, zabraknie napewno u Warmiaków tradycyjnego pączka zapustnego, a i dziady zapewne niechętnie zajrzą do warmińskich domostw.

A. S.

Do nowej olimpiady 1948

trenuje już Marysia Kwasniewska

Wywiad „Wiadomości Mazurskich” z mistrzynią świata

Maria Kwasniewska — nasza znakomita lekkoatletka, wice-mistrzyni świata w rzucie oszczepem i tym razem, na Mistrzostwach Polski w Olsztynie zajęła szereg pierwszych miejsc w różnych konkurencjach pan.

W drugim dniu Mistrzostw Lekkoatletycznych M. Kwasniewska dzieli się z czytelnikami „Wiadomości Mazurskich” — za naszym pośrednictwem, swoimi wrażeniami.

Zastajemy ją w hali sportowej, gdzie odbywają się zawody, na chwilę przed ich rozpoczęciem.

Ubrana jest w ciepły, zielony kombinizon sportowy z odznaką warszawskiego AZS-u.

Roześmiana, radosna, pełna werwy, humoru i naturalnego wdzięku opowiada nam swoje najróżnorodniejsze przygody i wrażenia. A tyle ich było... konkursy, zawody, mistrzostwa, olimpiady, zagranica.

— W czasie okupacji nie trenowałam

— opowiada Marysia. Siedziałam jak mysz pod miotłą i czekałam końca. Gdy rzuciłam pierwszy raz moim kochanym oszczepem, po 6 cio letniej przerwie — doznałam dziwnego wrażenia... Ale — niech pan sobie wyobrazi, że rzuciłam w granicach osiągniętych ostatnio na Olimpiadzie w Berlinie. A to dobry znak, bo Marysia nie lubi się cofać — dodaje śmiejąc się Kwasniewska.

Już teraz trenuję i pracuję wytrwale, aby nadrobić stracony czas i godnie reprezentować Polskę na projektowanej w 1948 roku Olimpiadzie w Londynie.

— A teraz niech pan wierzy, lub nie — ale muszę to powiedzieć, że zachwycona jestem Olsztynem! Takiego przyjęcia, jakiego doznaliśmy u was, bez wyjątku wszyscy, dawno nie widzieliśmy. Ja oraz wszyscy moi koledzy najbardziej cenimy sobie, że właśnie w tak trudnych warunkach

technicznych, potrafiłiście sprawnie zorganizować całość zawodów.

Bezpośrednio po Olsztynie jadę na zawody do Łodzi i opowiem im tam wszystko, a napewno będą żalowali, że nie przyjechali do was.

W tym momencie właśnie megafon wywołuje nazwisko naszej bezkonkurencyjnej dotychczas oszczepniczki, aby przygotowała się do pchnięcia kula.

Marysia Kwasniewska śmiejąc się mówi: — Co mam robić — gdy jest nas tak mało i choć nie jestem kulomiotaczką, to i w tej konkurencji biorę udział.

A jak wiemy zajęła drugie, zaszczytne miejsce.

Przed nową Olimpiadą spokojnie patrzymy w przyszłość. (bies)

Twoja gazeta sa

„Wiadomości Mazurskie”

Czytaj je i popieraj

KOMUNIKAT

Podaje się do wiadomości zainteresowanych lokatorów, że wydane przez Zarząd Miejski w Olsztynie upoważnienie na inkasowanie komornego dla inż. Artura Korytkowskiego, pracownika PKP, traci ważność.

Wydane inż. Korytkowskiemu kwity od Nr. 1901 do 2950. 7151 — 7600 i 8451 — 8800 unieważnia się.

Odbierać komorne mają prawo tylko osoby, które okażą pisemne upoważnienie Zarządu Miejskiego w Olsztynie, na podstawie kwitów z okrągłą pieczęcią Zarządu Miejskiego.

Olsztyn, dn. 2 lili 46 r.

Za Prezydenta Miasta
(—) Kruczynski
Wiceprezydent

(263—2)

Ogłoszenie Dyrekcja Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Olsztynie podaje do wiadomości, że są potrzebne:

- 1) 3 siostry na punkt dworcowy pierwszej pomocy sanitarnej na stacji Olsztyn,
- 2) 3 siostry do konwojowania transportów z repatriantami ze stacji Olsztyn na dalsze tereny.

Osoby zainteresowane zgłoszą się do P. U. R. w Olsztynie w Dziale Zdrowia w godz. od 9—11 każdodziennie. (223-2)

Ogłoszenie

Dyrekcja Państwowego Urzędu Repatriacyjnego w Olsztynie podaje do wiadomości, że jest potrzebny:

1 lekarz na Punkt Etapowy w Olsztynie.

Kandydaci zgłoszą się do P. U. R. w Olsztynie w Dziale Zdrowia w godzinach od 9—11 codziennie. (251-4)

Wyjasnienie

Wojewódzkiego Wydziału Apr. i Handlu w Olsztynie w sprawie zaopatrzenia kartkowego.

Wojewódzki Wydział Apropowizacji i Handlu w Olsztynie wyjaśnia, iż w związku z zaopatrzeniem kartkowym na terenie okręgu Mazurskiego został z dniem 1 lili 46 r. wprowadzony system kart wymiennych „W”, który ma na celu:

1. Wyeliminowanie nadużyć związanych z dotychczasowym rozdziałem kart zaopatrzenia.

2. Zapewnienie ludności pracującej i zamieszkującej na terenie Ziemi Odzyskanych, jak też członkom ich rodzin — ściśle, sprężyste rozprowadzenie kart zaopatrzenia i realizację.

Dlatego też, każdy uprawniony do zaopatrzenia kartkowego po otrzymaniu kart wymiennych „W” dla siebie i swej rodziny winien wypełnić je szybko i dokładnie w sposób następujący:

Podajemy wzór karty wymiennej „W”.

A	B	C
Wypełnia pracujący	Wypełnia człon. rodz.	Wypełnia uprawniony nie z tytułu pracy
D	E	
Potwierdzenie tytułu uprawniaj.	Potwierdzenie zameldowania	
F	G	
Kategoria Nr. karty rzeczywistej	Pieczęć urzędu wydającego kartę	Miesiąc marzec karta wymien.

Uprawniony do zaopatrzenia kartkowego z tytułu pracy wypełnia w swojej karcie wymiennej rubrykę „A” oraz w rubryce „E”

ryce „E” nazwę ulicy, Nr. domu i mieszkania.

Następnie winien uzyskać potwierdzenie swego miejsca zamieszkania przez odnośny urząd meldunkowy w tejże rubryce „E”.

W kartach wymiennych „W” dla członków swej rodziny wypełnia rubryki A, B i E. Ta ostatnia potwierdzona przez odnośny urząd meldunkowy.

W ten sposób wypełnione i potwierdzone karty wymienne „W” dla siebie i członków swej rodziny składa w swoim zakładzie pracy, lub instytucji, od której karty wymienne otrzymał.

Uprawniony do zaopatrzenia kartkowego nie z tytułu pracy (emeryt, rodzina wojskowego, inwalida itp.) wypełnia w swojej karcie wymiennej rubryki C, E dla członków swej rodziny wypełnia rubryki B, C oraz E, Rubryka E winna być potwierdzona przez odnośny urząd meldunkowy.

Potwierdzenie tytułu uprawniającego do zaopatrzenia kartkowego jest dokonywane w rubryce D przez zakłady pracy (dla pracujących), organizacje zawodowe (dla członków organizacji zawodowej), wreszcie przez odpowiedni urząd (dla uprawnionych nie z tytułu pracy).

Pozostałe rubryki F i G pozostają wypełnione przez Urząd dokonyujący rozdziału kart.

Sprawne wprowadzenie w życie kart wymiennych „W” jest warunkiem unormowania i uporządkowania naszego systemu rozdzielczego na terenie okręgu Mazurskiego, stworzenia poważnej, realnej podstawy planowania i realizacji w dziedzinie sprowizowania naszego okręgu.

Za wojewodę Mazurskiego
Naczelnik Wydziału
— Cmela Bronisław.

(269)

MAZURSKA SPÓŁDZ RYBACZA

podaje do wiadomości instytucji i firm okr. Mazurskiego, że 4 i 5 marca 1946 spodziewany jest duży napływ ryby do Olsztyna

Reflektanci na rybę WOLNORYNKOWA zechcą się zgłaszać telefonicznie pod Nr 88 lub bezpośrednio do Mazurskiej Sp. Idz. Rybackiej w Olsztynie, Staromiejska 16, do 6 marca włącznie.

PODZIEKOWANIE

Za złożenie mi wyrazów współczucia z powodu zgonu mego Ojca, jak również wzięcie udziału w uroczystym nabożeństwie żałobnym za spokój duszy zmarłego, składam moje serdeczne podziękowanie:

Wojewodzie Mazurskiemu ob. Robłowi, Prezesowi Mazurskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej ob. Durajewi, ks. Biskupowi doktorowi sschowi, wice-wojewodzie ob. Korolowi, Prezydentowi m. Olsztyna ob. Pałuckiemu, Staroście powiatowemu w Olsztynie, ob. Domini, Kanclerzowi dr. Kobyleckiemu, Kanonikowi Hanowskiemu, ks. Kanonikowi Szarnowskiemu, ks. Kapłanowi Biłkowi, Przew. Zw. Zaw. Państw. ob. Górnickiemu, dyr. Gospod. Spółdz. R. P. »Społeczność Korolewicz-Wilamowskiemu, Chórowi Katedralnemu i jego dyrygentowi ob. Materskiemu, kpt. Hahnowi, karni Urzędu Inform. i Prop. naczelnikom wydziałów Urzędu Wojewódzkiego, pracownikom Wydz. Apropowizacji i Handlu, pracownikom »Społeczność» oraz licznym miejscowym organizacjom i obywatelstwu.

(271)

Cmela Bronisław

OGŁOSZENIA DROBNE

UNIEWAZNIAM zagubioną książkę wojskową wydaną przez „K. U. w Olsztynie, dnia 11. XII. 45 r. Nr. 01095 ser. na nazwisko Narbut Stanisław (247)

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie na konia wydane w Starostwie Grodzkim w Olsztynie na nazwisko Piłkarski Czesława.

Firma „Rybak” — sieci, sznury, haczyki bawłowa rybacka, buty gumowe — Grodzka Świętojańska 47.

KUPUJE włos — krawcowa z Warszawy Kopańska Irena. Olsztyn, Okrzej 3.

POKOJ umeblowany ewentualnie rozdzinię poszukuje samotny. Wiadomości „Wiadomości Mazurskie” ul. Sw. Barbary

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie rejestracyjne, wydane przez R. K. U. w Olsztynie na nazwisko Piłkarski Czesława urodz. 9. I. 1927 r. w Sarnacu.

UNIEWAZNIAM skradzione mi dokumenty na nazwisko Binat Maria urodz. w Olsztynie 19. IX. 1859 r. zam. w Olsztynie ul. Anielska Góra 22.

UNIEWAZNIAM zagubiony dowód podróży na nazwisko Anna Wolf, oraz tę rejestrację na konia kasztana z gminy kyn, pow. Łuczany, wieś Kryn.

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie pochodzenia polskiego, wydane przez Grodzkie w Olsztynie na nazwisko Weber Maria.

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. Sw. Barbary 1. Telefon Nr. 190. Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku „Spółem” w Olsztynie.

CENY OGŁOSZEN: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe, ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratory otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolporterskich. Z przyczyn technicznych w poniedziałki pismo narazie nie wychodzi.